

Prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry – bilingválna sekcia

Najskôr vypracujte pravopisné cvičenie v odpovedovom hárku.

Do testu nič nepíšte. Odpovede napíšte do odpovedového hárka.

Text A (na tento text sa vzťahujú úlohy 1 – 8)

Keby po aténskom vojakovi Feidippidovi boli jeho vyše 42-kilometrový beh z Maratónu do Atén opakovali každý rok až doteraz, potom by najstarší existujúci maratón v Európe mal svoj domov v Grécku. A vypočítajte si, ktoré výročie by slávil, keďže Feidippides ho zabehol v r. 490 pred naším letopočtom.

To však Gréko__ nenapadlo, ale inžinier Vojtech Bukovský vymyslel maratón, ktorý sa opakuje doteraz, a tak sa najstarší maratón v Európe beží v Košiciach. Je to aj „vdáka“ tomu, že aj keď sa nejaké iné maratóny v Európe začali bežať už skôr, žiaden z nich si neudržal každoročnú tradíciu.

Ak košický maratón je najstarší v Európe, potom je aj 2. najstarší na svete po bostonskom, ktorý sa utekal po prvýkrát v roku 1897. Už rok predtým sa beh na 42,195 km stal olympijskou disciplínou pre mužov. Na augustovej olympiáde v Paríži v roku 1924 ho odtiaľ odkukali Košičania, aby už o 3 mesiace, 28. októbra, na štátny sviatok 6. výročia Československej republiky o 12. hod. odštartovali osem vytrvalcov, z ktorých dobehli siedmi. Najlepší z nich Karol Halla utekal 3 hodiny a stal sa víťazom maratónu, ktorý sa volal Slovenský. Slovenský medzinárodný maratón, Maratón slobody, Maratón mieru, Medzinárodný maratón či Medzinárodný maratón mieru – to boli ďalšie názvy toho istého behu.

A aj keď sa názov menil, miesto diania Košice sa stále opakovalo.

(Kolcun, M. – Bon, M.: Potulky mestom Košice)

1. Najstarší existujúci maratón na svete sa beháva:

- A. v Košiciach B. v Paríži C. v Grécku D. v Bostone

2. Ktoré z tvrdení o texte A je pravdivé?

- A. Všetky slovesá sú v oznamovacom spôsobe.
B. V texte sa nachádza aj veta so stúpacou melódiou.
C. V poslednom súvetí 2. odseku sa nachádzajú aj vymedzovacie zámená.
D. V 3. odseku je viac akostných ako vzťahových prídavných mien.

3. V ktorej z možností je slovo utvorené iným slovotvorným postupom ako ostatné?

- A. najstarší B. letopočtom C. 42-kilometrový D. každoročnú

4. Ktorá z čísel je napísaná pravopisne správne?
- A. štyristo devädesiat B. tisícosemstodevätidesiatšedem
- C. dvadsiatehoôsmeho (októbra) D. tisíc deväťsto dvadsaťštyri
5. Doplňte a napíšte gramaticky správne slovo s chýbajúcou príponou z 2. odseku.
6. Ako sa nazýva interpunkčné znamienko v 1. riadku textu?
7. Na základe informácií z textu napíšte presný dátum vzniku Československej republiky.
8. Utvorte iniciálovú skratku z posledného pomenovania košického maratónu v texte.

Text B (na tento text sa vzťahujú úlohy 9 – 18)

Hobiti sú nenápadný, ale prastarý národ, v minulosti početnejší než dnes. Milujú totiž mier, pokoj a žírnu, obrobenú pôdu.

Najradšej žijú na usporiadanom vidieku s usporiadanými hospodárstvami. Nerozumejú a nikdy nerozumeli ani nemali radi mechanizmy zložitejšie ako kováčske mechy, vodný mlyn či ručné krosná, hoci s náradím vedia zaobchádzať zručne.

Už za pradávnych čias boli spravidla plachí, báli sa „Veľkých ľudí“, ako nás nazývajú, a dnes sa nám vystrašene vyhýbajú a čoraz ťažšie ich zazrieť.

(podľa J. R. R. Tolkiena)

9. Z úryvku nevyplýva, že:

- A. hobiti majú mierumilovnú povahu.
- B. hobiti majú rešpekt pred ľuďmi.
- C. hobiti sú dnes menej viditeľní, hoci ich je viac ako kedysi.
- D. hobiti sú usilovní poľnohospodári a šikovní remeselníci.

10. V ktorej z možností nedochádza k spodobovaniu?

- A. čoraz ťažšie B. s usporiadanými C. zaobchádzať D. totiž mier

11. *Milujú totiž mier, pokoj a žírnu, obrobenú pôdu.* Uvedená veta je:

- A. jednoduchá, dvojčlenná s rozvitým podmetom
- B. jednoduchá, rozvitá, dvojčlenná, neúplná
- C. jednoduché súvetie
- D. jednoduchá, rozvitá, jednočlenná, slovesná

12. V ktorom zo slov sa uplatňuje pravidlo o rytmickej krátení?

- A. nenápadný B. obrozenú C. žírnu D. početnejší

13. J. R. R. Tolkiena považujeme za zakladateľa:

- A. fantasy literatúry B. sci-fi literatúry C. literatúry faktu D. beletrie

14. Ktorý slohový postup sa uplatňuje v úryvku?

15. Z 2. odseku vypíšte jedno pomnožné podstatné meno.

16. Vypíšte z textu dve synonymá.

17. Vypíšte z 2. odseku jedno združené pomenovanie.

18. Vypíšte z textu jedno neživotné podstatné meno cudzieho pôvodu.

Text C (na tento text sa vzťahujú úlohy 19 – 25)

Malka sa mi páčila taká, aká bola. Maličká a útla, mohol si ju poľahky ukryť v dlani, len veľkú záplavu ryšavých vlasov nosila na hlave. Žiadalo sa mi stále byť pri nej, hoci naše stretnutia bývali chladné a hluché ako hora v noci. Vtedy som len čakal na Malku__ rozhodnutie. Pliecka sa jej sťahovali strmým dychom. Oproti mne dolu bokom šmýkal sa vietor. Išlo mu to prudko, lebo svah bol príkry.

„Pohladať ma po tvári, budem si myslieť, že ma to hladká Malka,“ vravím do vetra. Plazí sa mi po tvári neviditeľnou dlaňou, pomaly, šetrne, aby nepredráždil moje zmysly. Kosodrevina vydychuje sýtu vôňu, ktorá človeka rozpaľuje ako plné dúšky vína, presakúva kožou a vniká do krvi.

Pod vlhkou košeľou metalo sa mi srdce ako vták so zviazanými nôžkami. Vonku najprv voľakto vyvolával Malku, potom sa hlasy zvířili. Kdesi brechalo zlostne psisko a pod stenou niekto rozprával, že žandári išli na salaš po Malkinho brata.

19. Jazykový štýl ukážky je:

- A. umelecký B. rozprávaci C. rečnícky D. hovorový

20. Akú chýbajúcu príponu treba doplniť do prídavného mena z 1. odseku.

- A. -ine B. -iné C. -inine D. -ino

21. Ktoré z tvrdení nevyplýva z textu?

- A. Malka bola útle červenovlasé dievča.
- B. Rozprávač je v závere ukážky znepokojený.
- C. Príroda v 2. odseku pôsobí na človeka upokojujúco i omamne.
- D. Vzťah Malky a rozprávača bol vrúcny a spontánny.

22. Ktoré z tvrdení o nasledujúcej vete je nepravdivé?

Pod vlhkou košeľou metalo sa mi srdce ako vták so zviazanými nôžkami.

- A. Podmet je vyjadrený podstatným menom.
- B. Vo vete sa nachádza aj príslovkové určenia miesta.
- C. Vo vete sú dva zhodné prívlastky.
- D. Vo vete sú dva predmety.

23. Ktorý z umeleckých výrazových prostriedkov sa najviac uplatňuje v 2. odseku ukážky?

- A. prirovnanie
- B. metonymia
- C. personifikácia
- D. oslovenie

24. Vypíšte z textu slovo, v ktorom je dvojhláska zapísaná jedným písmenom.

25. Vypíšte z textu podstatné meno stredného rodu, ktoré je skloňovacím vzorom, a napíšte ho v tvare inštrumentálu plurálu.